

Fenntartható üzlet a biztonságos munkahely

A MUNKABIZTONSÁG KULTÚRÁJA

Ha ma egy vállalat áldoz saját működésére szabott munkabiztonsági kultúrájának megteremtésére, azzal elkönnyelheti, hogy újabb sikeres lépést tett vállalati és termelési hatékonyságának növelése érdekében.

A hazai iparban jelenleg érezhető és állandósulni látszó tendenciák nagymértékben kihatnak az egyes vállalatokat vezetni, menedzselni próbáló vezetők eddigi bevált folyamataira. Azok a kis- és középvállalkozások, amelyek eddig is nagyobb súlyt fektettek a folyamatos fejlődésre, szervezeti kultúrát hoztak létre, újraírták a folyamataikat, digitalizáltak, munkaerő-megtartó programokat vezettek be, talán kevésbé érzik a mostanában egyre jelentősebb munkaerőhiány okozta nehézségeket, vagy azt a nyomást, amelyet az automatizáció helyez – természetesen más-más aspektusból – mind a munkáltató, mind a munkavállaló vállára.

szághatárokon belül és kívül. A digitalizáció és az automatizáció sem tud megtörténni egyik pillanatról a másikra: az új eszközök, folyamatok bevezetése a folyamatos embercserével együtt nemcsak lassíthatja a munkáltató eredeti ütemtervét az átlásokra nézve, de az olyan alapvető munkahelyi szabályozások teljesülésére is hatással lehet, mint például a minőségügyi szabványok ismerete és precíz betartása vagy a munkavédelem.

A feldolgozóipart a fenti kihívásokon kívül még az ipari termelés jellegéből adódó biztonsági és baleseti kockázatok ága is húzza. A Pénzügyminisztérium Munkavédelmi Főosztályának márciusi összesítése

az automatizáció és a robotizáció kapcsán vajon csökkenthetők lesznek-e a munkavállalók munkahelyi balesetek miatt keletkező többletköltségei (új vagy átmeneti munkaerő beállítása, egészségügyi kiadások fedezése stb.) A munkavédelmi kockázatok mérséklése tehát minden cég számára fontos követelmény, és a munkavédelmi és munka-egészségügyi szakemberek mellett egyéb területek szoros együttműködését is feltételezi.

ROBOTIZÁCIÓ, AUTOMATIZÁCIÓ, ÖNVEZETÉS

Ma már minden munkahelyi szereplőnek tisztában kell lennie azokkal az alapvető szabályozásokkal, amelyek a munkakörnek biztonságos ellátásához szükségesek, és az Alaptörvényben, valamint ezen alapulva a Munka Törvénykönyvében (2012. évi I. tv.) találhatóak. Ennek ellenére a balesetek száma évről évre nő. Mit tehet a munkavállaló, és mit tehet a munkáltató annak érdekében, hogy a termelés zavartalanul működhessen, időt és plusz költséget lehessen megtakarítani, és mindezt egészséges és energikus munkavállalókkal, fenntartható módon? A munkadó létrehozhatja például a szervezeti kultúrája részeként vállalata munkabiztonsági kultúráját, amelynek alakításába bevonja saját munkavállalóit, ezáltal megteremtve azt a légkört, amelyben a kollégák magukénak érzik a saját és mások egészségével összefüggő problémákat. Az önvezető járművek elterjedése a munkaterületen belül (például targoncák), a robotizáció térhódítása, a VR-szemüveg, az exoskeleton vagy a teljesen új alapanyagok használata csak néhány példa

» MA MÁR MINDEN MUNKAHELYI SZEREPLŐNEK TISZTÁBAN KELL LENNIE AZOKKAL AZ ALAPVETŐ SZABÁLYOZÁSOKKAL, AMELYEK A MUNKAKÖRNEK BIZTONSÁGOS ELLÁTÁSÁHOZ SZÜKSÉGESEK. «

Az elmúlt években azt hangsúlyoztuk, hogy egy munkáltató számára a legfontosabb érték a jó szakember. Ma azt kell hangsúlyoznunk, hogy a munkáltató számára a legfontosabb érték: a jó szakember és az idő.

BIZTONSÁGI ÉS BALESETI KOCKÁZATOK

A járműiparban ma az érezhető, hogy kevés a jó szakember, sokszor már a béremelés sem állítja meg az elvándorlási kedvet or-

szerint az elmúlt öt évben folyamatosan emelkedik a munkabalesetek száma, amelyek nagyrészt a feldolgozóiparban jelennek meg. Ez a statisztika természetesen csak azokat a baleseteket jeleníti meg, amelyeket a munkáltató a törvényi kötelezettségének megfelelően bejelent.

A tanulmány alapján az is jól kirajzolódik, hogy a munkabalesetek nagy része elsősorban a kkv-méretű vállalatoknál jelenik meg. Jogosan vetődik fel a kérdés, hogy

arra nézve, amikor az alapvető munkahelyi szabályozások mellé újakat kell bevezetni a balesetek elkerülése végett.

Sokat emlegettük már a robotizációt, de vajon mit hozhatnak magukkal a robotok, ami veszélyes lehet a mellettük dolgozó emberek biztonságára, amennyiben nem megfelelően jár el a vállalat az installációt, a programozást vagy az egyéb védelmi eljárásokat tekintve?

Nem kell messzire menni ahhoz, hogy lássuk, a sci-fi filmekből ismert megoldások lassan begyűrűznek a munkahelyekre is. A BMW müncheni gyárában napi szinten 950 gépjármű és 3000 motor készül, összességében 500 ezer négyzetméteren. 7-8000 ember, teljesen robotizált termelés és az emberek munkáját segítő kollaboratív robotok teszik lehetővé, hogy a cég elmondhassa magáról, hogy az egyik legmodernebb technológiával felszerelt gyáregységgel rendelkezik Európában.

A Tesla alapítója, Elon Musk azt nyilatkozta, hogy a fremonti gyárában szeretné elérni, hogy a robotok olyan gyorsan dolgozzanak, hogy szemmel valósággal követgetetlen legyen a gyártás.

Emellett ahhoz, hogy önvezető járműveket, okosmegoldásokat vezessen be egy cég, a gyártási területre be kell engednie az internet nyújtotta előnyöket és hátrányokat egyaránt. Az adatgyűjtés és -menedzsment újabb kihívást idéz elő az esetleges kibertámadások számának növekedésével.

» A Tesla üzeme Fremontban (CA, USA)

ÚJ MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSRA VAN SZÜKSÉG

Ha csak ezeket a példákat vesszük figyelembe, akkor is látszik, hogy a jövőben a munkabalesetek definíciója sokkal tágabb értelemben lesz értelmezhető. Először is nézzük a kérdés pozitív oldalát: a termelésben elhelyezett robotok egy része képes arra, hogy az emberi életre nézve legveszélyesebb munkafolyamatokat ellássa. Segíthetnek olyan esetekben is, amikor egyébként hosszú távon következhet be az egészségkárosító hatás, mint például a folyamatosan ismétlődő, ugyanolyan mozgást igénylő munkakörök esetében. Az bizonyos, hogy nem minden robot tartható biztonsági céljában, viszont egy jól kialakított biztonsági zóna és a működéshez kapcsolódó tréningek segíthetik a munkavállaló és a robot harmonikus együttműködését.

A járműiparban a Nemzetközi Gépjármű Különbizottság (IATF) által kifejlesztett IATF 16949:2016 szabvány egyetlen rendszerben foglalja össze számos késztermékgyártó, valamint beszállítói/ellátó hálózatuk esetén a minőségi követelményeket. A beszállító minőségirányítási rendszerének fejlesztéséről szóló részben rögzítik is, hogy egy, az értékláncban magasabban elhelyezkedő szervezetnek meg kell követelnie az autóiipari termékek és szolgáltatások beszállítótól, hogy alakítsanak ki, alkalmazzanak és folyamatosan fejlesszenek új minőségirányítási rendszert (8.4.2.3. pont). Az ehhez hasonló rendszerek bevezetése nem olcsó, hosszabb távú elköteleződést, időt és energiát követel meg egy vállalatnál, de még akkor is megéri, ha nem feltétlenül felülről érkező követelés alapján dönt a cég az alkalmazás mellett. Léteznek a bevezetést segítő programok is: ilyen például a Magyar Járműalkatrész-gyártók Országos Szövetsége (Majosz) és a Vasas Szakszervezeti Szövetség közös konzorciumában megvalósuló „Váltsunk biztonságosra – munkavédelem a járműiparban”, amelynek célja az ágazatban a munkabaleseti és foglalkozási megbetegedési esetek számának csökkentése, a munkavédelmi aktivitás növelése, a megfelelő munkakörülmények megteremtéséhez való hozzájárulás. A projekt keretein belül például kkv-k számára elérhető a legfrissebb Munkahelyi Egészségvédelmi és Biztonsági Irányítási Rendszer (MEBIR) bevezetése.

■ Fieszl Zsuzsa

» Robotos hegesztés a BMW müncheni karosszériaüzemében

www.majosz.hu

www.valtsunk.hu